

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-12-17
Besvaras senast
2022-01-21

Till näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)

2021/22:226 SAS

Coronapandemin har slagit hårt mot flygbranschen. Flygbolagen har tvingats till kraftiga nedskärningar och många anställda har sagts upp. Samtidigt har pandemin accelererat en utveckling som pågått inom flygbranschen under lång tid: bemanningsföretag, atypiska anställningsformer och kringgående av lagar och avtal. Såväl piloter som kabinanställda har successivt fått se sina villkor hamna under press.

Under hösten 2021 har även SAS, där den svenska staten har ett betydande ägande, uppmärksammats för att agera aggressivt i sin personalpolitik, genom att ta till grepp som undergräver den svenska och skandinaviska arbetsmarknadsmodellen. Det handlar, förenklat, om att permitterad och uppsagd flygande personal ersätts med inhyrd personal. Detta görs både genom SAS egna bolagskonstruktioner med säte utanför Skandinavien och genom andra inhyrningsarrangemang. Tidigare SAS-anställda som sagts upp under pandemin är visserligen välkomna att skicka in sin ansökan – men den lagstadgade och avtalade rättigheten att återfå sitt tidigare arbete, trots vakanta tjänster, ignoreras.

Svensk Pilotförening och Unionen, de fackföreningar som organiserar den flygande personalen på SAS, har under hösten riktat skarp kritik mot flygbolagets ledning. Enligt en enkätundersökning som den svenska kabinföreningen, SSCA, låtit göra bland sina medlemmar saknar nio av tio förtroende för företagsledningen. 98 procent av de svarande tycker inte att ledningen respekterar den svenska modellen (Kollega den 2 december 2021). Svensk Pilotförening har uppmanat regeringen att, som största ägare i SAS, gripa in och trygga jobben på SAS (DN den 18 oktober 2021).

I början av december intervjuades den nytillträdde näringsministern med anledning av den pågående konflikten mellan fack och arbetsgivare på SAS. Näringsministern avstod då från att ta ställning i konflikten: "Jag väljer att avstå för annars kommer jag inte att ha annat att göra än att prata om arbetsvillkoren i varje enskilt bolag och det är inte näringsministerns sak" (SR:s *Ekot* den 1 december 2021).

Det är måhända rimligt att man som nytillträtt statsråd inte vill kommentera en pågående konflikt mellan parterna i ett statligt bolag. Regeringen har dock, som största ägare i SAS, ett stort ansvar för bolagets agerande – och i förlängningen

de anställdas arbetsvillkor. När ett bolag där staten äger drygt 20 procent väljer att ignorera statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande åligger det regeringen, och ytterst näringsministern, att agera.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson:

1. Avser ministern att ta något initiativ med anledning av SAS-ledningens agerande och den kritik som Svensk Pilotförening och Unionen riktar mot ledningen?
2. Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att statligt ägda SAS inte ska föra en personalpolitik som undergräver den svenska kollektivavtalsmodellen?

.....

Ali Esbati (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck